

มาลัย(เข็มช้อย้อย)

ไม้พุ่มหรือไม้ต้นเล็กสูงได้ถึง 7 เมตร กิ่งเล็กเรียวเปลือกสีน้ำตาลอ่อนถึงสีน้ำตาลแดงเข้มเรียบหรือแตกเป็นแผ่นใบกว้าง 5-7.5 เซนติเมตร. ยาว 15-22 เซนติเมตร (ยาว 2. 5-3 เท่าของความกว้าง) รูปรีถึงใบหอกแกมขอบขนานปลายแหลมหรือเรียวแหลมโคนแหลม เนื้อคล้ายหนังบางมีขนกระจายเมื่ออ่อนแล้วเกลี้ยงทั้งสองด้าน ทั้งสีน้ำตาลออกดำเป็นมัน เส้นใบ 9-12 คู่ เล็กเรียวเส้นใบย่อยเป็นร่างแหแน่น ก้านใบยาว 0.7-1.5 เซนติเมตร ดอกสีขาวหรือชมพูกลิ่นหอมอ่อนออกเป็นช่อห้อยเล็กเรียวยาวได้ 20 เซนติเมตร มักมีใบประดับรูปใบหอกติดเป็นวงใกล้โคนช่อ กิ่งแตกตรงข้ามโคนมีข้อต่อออกยาวได้ถึง 1 เซนติเมตร (ดอกตรงกลางของสามดอกมักไม่มีก้าน) สีเขียวถึงแดงเข้มขนละเอียด โคนมีข้อต่อ และมีใบประดับย่อยรูปใบหอกแคบยาว 0.5-1 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงยาว 1-2 มิลลิเมตร รวมพูกลิบลี้นซึ่งยาว ประมาณ 0.5 มิลลิเมตร. สีเขียวถึงแดงเข้ม มีขนด้านนอกหลอดกลีบดอกยาว 2-4(7) เซนติเมตรเล็กมาก มีขนละเอียดทั้งสองด้าน แฉกกลีบกว้าง 1.5-3 มิลลิเมตร ยาว 4-7 มิลลิเมตร รูปขอบขนานปลายทู่ตอนแรกแผ่กว้างต่อไปโค้งพับ ก้านยอดเกสรเพศเมีย และยอดเกสรเพศเมียว โผล่กลีบดอก ประมาณ 5 มิลลิเมตร ผลขนาด ประมาณ 1 เซนติเมตร กลมหรือจกเป็น 2 พู มีกลีบเลี้ยงติดทนที่ปลาย สีเขียวสด สุกสีชมพูถึงแดงแล้วเป็นสีดำ ก้านผลสีแดงเข้ม

พบเป็นไม้เรือนยอดชั้นรองในป่าที่ค่อนข้างสมบูรณ์ และป่าดิบเขาสูง 50-1300 เมตร บางทีพบบนเขาหินปูน พบทั่วไปในภาคใต้ ดอกมักเป็นพุ่มคล้ายกัน

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไชมอน. ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

